

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГО-ПРАВОВОЇ НАУКИ

Гетьман А. П.

Концепція комплексного регулювання еколого-правових відносин у всіх їх проявах (природоохоронних, природоресурсних, антропоохоронних тощо) підтримується основними еколого-правовими школами. Проте останнім часом спостерігається тенденція до штучного виділення з екологічного права з фактичним паралельним функціонуванням окремих його складових. Особливо яскраво це проявляється на прикладі земельного права. Прихильники його самостійності, при обґрунтуванні концепції відокремлення земельного від екологічного права, посилаються на історичний досвід регулювання земельних відносин, а також значну кількість земельних законодавчих та нормативно-правових актів. Справді, більш ніж 20 нормативно-правових актів рівня закону або кодексу, які безпосередньо регулюють правовідносини з охорони та використання земель дають підстави стверджувати, що земельне право наразі посідає надзвичайно важливе місце в системі еколого-правових відносин. Але чи дає це підстави стверджувати про його самостійність?

Посилання на історичний досвід є певною юридичною фікцією, оскільки розгляд правових явищ через призму системно-історичного зв'язку допомагає краще зрозуміти їх сутність, спрогнозувати напрями подальшого розвитку, але не є визначальним для закріплення сталого характеру правової системи. На сучасному етапі особливістю переважної більшості всіх дисертаційних правових досліджень (в тому числі в екологічній сфері) є аналіз правових явищ в їх історичному контексті. Така загалом правильна позиція допомагає глибше зрозуміти логіку правового регулювання, базис, на якому будувалося відповідне законодавство. Разом з тим, захоплення історичними аналогіями призводить до інколи необґрунтованих висновків про існування, наприклад, самостійних галузей земельного, лісового, гірничого, фауністичного, флористичного права, знаходячи їх витoki у Візантійській Еклезії, Руській правді та інших історичних пам'ятках, на що неодноразово вказувалося в юридичній літературі. Відбувається порушення логічних і причинно-наслідкових зв'язків, коли сучасний правовий інструментарій намагаються використовувати щодо явищ, відносин та процесів, які були побудовані на відмінній суспільно-економічній базі.

Концентрація на питаннях динаміки законодавства виключно з акцентом на зміну кількісних без врахування якісних показників та системних зв'язків, призведе до того, що у процесі систематизації законодавства, яке має чимале значення з точки зору створення його масиву, буде відбуватись не тільки його формування на більш високому рівні, але й виникатимуть негативні наслідки. Саме такі хибі наразі демонструє приклад екологічного права, що веде до втрати цілісного сприйняття системи, розвитку одних напрямків на шкоду іншим елементам системи, а також інтересам окремих груп суспільства з "комерціалізованих" міркувань.

Слід погодитись із тим, що екологічне право у цьому разі стає внутрішнім інтегруючим чинником, який значною мірою виступає у вигляді єдиної термінологічної системи, ціннісних підходів, а також інституційних засад. Фактично, пройшовши значний шлях у формуванні єдиної екологічної системи, намагання в сформованих межах виокремити деякі структурні елементи створює внутрішні загрози існуванню екологічного права. У такий спосіб штучний поділ, навіть керуючись необхідністю навчального процесу, може шкодити самим засадам існування екологічного права. Намагання вивести на інший рівень поза системою екологічного права дослідження із природоресурсних відносин або відносин з екологічної безпеки шкодить самій ідеї соціальної цінності, що закладена в екологічному праві.

**Міністерство освіти і науки України
Регіональний навчальний центр Всесвітньої митної організації**

Університет митної справи та фінансів

**“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ПРАВА І ДЕРЖАВИ В УМОВАХ
МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ”**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

24 листопада 2017 р.

Дніпро

**Міністерство освіти і науки України
Регіональний навчальний центр Всесвітньої митної організації**

Університет митної справи та фінансів

**“АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ПРАВА І ДЕРЖАВИ В УМОВАХ
МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ”**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

24 листопада 2017 р.

Дніпро

Актуальні проблеми розвитку права і держави в умовах міжнародних інтеграційних процесів : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2017. – 161 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, які включені до збірника, присвячено актуальним проблемам розвитку права та держави в умовах міжнародних інтеграційних процесів, дослідженню політико-правових аспектів міжнародних інтеграційних процесів і результатів реформування адміністративного права, напрямів формування митного права, аналізу проблем розвитку цивільного, господарського, екологічного права в умовах міжнародних інтеграційних процесів, а також проблемам реалізації механізмів запобігання та протидії правопорушенням у сфері забезпечення економічної та митної безпеки.

Збірник матеріалів може зацікавити науковців, викладачів, студентів, аспірантів і фахівців у галузі права та зовнішньоекономічної діяльності.

Організатори конференції:

Міністерство освіти і науки України,
Регіональний навчальний центр Всесвітньої митної організації,
Університет митної справи та фінансів

Склад редакційної групи:

В. В. Ченцов, Д. В. Приймаченко, Є. В. Гармаш,
К. М. Колесников, О. О. Марценюк, Т. П. Дерев'янку

ISBN 978-966-328-130-8

© Колектив авторів, 2017

© Університет митної справи та фінансів, 2017

*Секція 4. Проблеми розвитку цивільного, господарського,
екологічного права в умовах міжнародних інтеграційних процесів*

Біскуб В. І. Проблеми правового регулювання використання земельних ділянок під водними об'єктами	129
Бредіхіна В. Л. Забезпечення ресурсно-екологічної безпеки як запорука сталого розвитку України	131
Стрижак І. В., Гаврилко І. О. Електронний правочин як самостійна форма правочину	133
Пилипенко А. А., Завгородня К. Д. Концепція обходу закону в сучасному міжнародному приватному праві	135
Зуєв В. А. Проблеми визначення змісту поняття “виробничі відходи” та перспективи його розвитку	138
Зуєва О. А. Про передачу в концесію об'єктів інфраструктури морських портів	140
Мінченко А. О., Левицька С. І. Явище патентного тролінгу як одна з проблем патентного права в Україні	141
Свистун К. О. Правові аспекти впровадження концепції сталого розвитку в Україні	143
Свистун Л. Я. Відмінність між спадкуванням за законом і спадкуванням за заповітом	146
Сустнов Є. П. Щодо впровадження екосистемного підходу в лісове законодавство України в умовах міжнародних інтеграційних процесів	148
Філатов В. В. Проблемні питання правового забезпечення сільськогосподарської кооперації	150
Духневич А. В. Основи реалізації угод СОТ у сільському господарстві України	152
Гетьман А. П. Проблеми формування та розвитку еколого-правової науки	154
Чабаненко М. М., Черноп'ятов С. В. До питання про суб'єктивне право природокористування як правове явище	155
Кірін Р. С. Проблеми розвитку нафтогазового законодавства в умовах міжнародних інтеграційних процесів	157
Bakai Kristof Peter, Harmash Ye. AEO in customs simplifications	159